CARTES A UN POETA / MAITE SOLER

Tanquen les fàbriques

IL·LUSTRACIÓ DE MONTSE SENSERRICH

Sabadell, 21 de febrer de 1974

Estimada família:

Espero que quan rebeu aquesta carta estigueu bé de salut, que la feina al camp no sigui massa feixuga, i que no feu treballar massa a la mare i la tieta, que encara que no us ho diguin ja es van fent grans i la feina de recollir taronges i carxofes fa molt malbé l'esquena.

De vegades penso quan els germans érem tots petits i anàvem a jugar enmig dels tarongers i el pare ens empaitava amb un bastó, sempre atrapava al pobre Alvarito, el més petit, i més d'una vegada jo, que era el gran, m'hi havia enfrontat perquè no el pegués més. Aquell home, el nostre pare, tenia la ràbia ficada al cos. La mare deia que era perquè les coses no li havien anat bé a la vida, tot s'havia torçat abans i després de la guerra, tots els seus amics havien fugit als anys quaranta cap a Catalunya a fer de teixidors de matricers de manyans... Altres, els més agosarats, havien travessat l'oceà en busca de noves oportunitats, i la mare deia que ell, per culpa de la seva cama, de les ferides de metralla que encara dolien a la seva cama dreta, no havia pogut fer ni una cosa ni l'altra i que s'havia quedat amb l'herència de la família, les terres, que donaven més fam que beneficis.

Tant en sentia parlar de Catalunya i de marxar, que al final ho vaig fer. Aquí hi ha una dita: "valencià i home de bé no pot pas ser", és el primer que se'm va dir quan vaig arribar, ara que al cap de poc vaig comprovar que hi havia dites per totes les regions d'Espanya: Almeria: "el pueblo de las lagañas", "gitanos, murcianos y gente de mal vivir". La paraula "*xarnego*" és la que defineix tot el que ve de fora.

Aquí tots són molt seus, la gent de Sabadell "cadascú va per ell" i els de Terrassa, que segons diuen, són de mala raça. Bé, perquè us feu una petita idea que emigrar a un altre indret és molt dur, la vida ja és prou complicada com perquè entre tots ens la compliquem més.

Dit això no ve al cas, o potser sí, del que ara us exposaré i que ja us avanço. El fet és que vull tornar a la meva terra, a la que em va veure néixer, a la meva terra de Mislata, als meus arrossos dels diumenges amb el foc de llenya al mig del camp, amb l'olor d'"azahar" de les flors dels arbres fruiters, que aquí ningú sap fer arròs, que hi posen ceba, aquests de Sabadell! "seballuts del dimoni!".

No és ben bé per l'arròs, ni pel menyspreu que et tenen si no ets de Sabadell... és per la feina. Mireu, la situació de les empreses està molt malament i volen tancar, jo no sé qui en té la culpa, però els sindicats exigeixen als amos de les fàbriques que paguin més per les hores extres, que contractin més gent, els treballadors surten al carrer i es manifesten, els grisos els empaiten pels carrers...

La Teresa té por per la nena, que va a l'institut Arrahona. Allí sempre hi ha merders. El nen, perquè encara és petit i va als salesians prop de casa, però tot i així cada dia se sent que han apallissat algú, de vegades canalla que es manifesta, d'altres són els treballadors que no volen anar a treballar per les condicions en què es treballa.

Jo no sé on anirem a parar, jo tinc un càrrec a la filatura on faig de majordom. M'encarrego d'una planta, la de filats. Aquí entra la llana cardada i surt feta fil. Doncs si a la meva secció no es treballa, la fàbrica es queda sense fil i no es pot teixir, i si no es pot teixir, els encàrrecs no es poden fer i les botigues i d'altres ciutats i països es queden sense teixits.

Això és molt greu, més del que s'imaginen, només et diré que amb pocs anys han tancat més de deu fàbriques, fàbriques de tota la vida: Cal Molins, Cal Armel, La Industrial Estambrera... i te'n diria una pila més de petites mitjanes i grans arreu de tot Catalunya, a Granollers, a Terrassa, Cerdanyola, Igualada... tot se'n va en orris i ningú fa res. On aniran a treballar els nostres fills si no existeixen les fàbriques? I el pitjor és que el tèxtil arrossega moltes més empreses: les metal·lúrgiques, les cosidores de peces, com ara la Teresa. Ella, des que va tenir la nena, cus a casa. Fa peces i així es treu una setmanada per ajudar la família i no necessita ningú que li aguanti la criatura, això és el que feien una pila de dones amb canalla.

Ara ja no hi ha peces per repassar, escutiar, ni plegar. No hi ha feina, i diuen que les fàbriques pleguen, però no deixen de fer teixits, perquè la gent bé que s'ha de vestir. Així que s'emporten les fabriques al Marroc i a Sudamèrica.

Una de les coses que he pensat fer, si no torno a casa, és fer les amèriques, com volia fer el pare. Ja m'han ofert feines. L'avantatge que tinc és que sóc matricer, que tinc ofici de manyà i sé com portar qualsevol secció de filatura. Sé fer treballar la gent, m'enduré una quadrilla d'aquí, un parell de companys meus que són molt bons treballadors i anirem a l'Argentina a fer sort. Vindrà amb mi el Fulgencio i el Vicens i potser el meu germà, el Daniel, que també munta maquinària. El meu cunyat també, el Rafel, l'home de l'Antònia. El problema que tinc és la dona i els nens, estic pensant d'anar-hi tot sol. No puc deixar que la meva família es mori de gana, però d'altra banda és molt complicat començar de nou amb tota la família.

N'hi ha que sempre ho tenim cru, per tirar endavant... i això que fem tot el que podem, per sobreviure. Què hi farem! Mentre en algun lloc o altre hi hagi feina, allí anirem a buscar-la.

També ens queda Alemanya, allà es veu que tracten els espanyols com si fossin esclaus, no els ensenyen l'idioma per por a que s'hi quedin a viure. Només els volen com a mà d'obra barata, encara que tinguin estudis o formació, acaben fent de peó. El mateix passa a Suïssa. Bé, ara per ara, tot és dins el meu cap i d'aquí n'ha de sortir el meu futur i el dels de casa meva.

Fins ben aviat. Un dia us vindré a veure per les festes de moros i cristians.

Records i petons per tots.
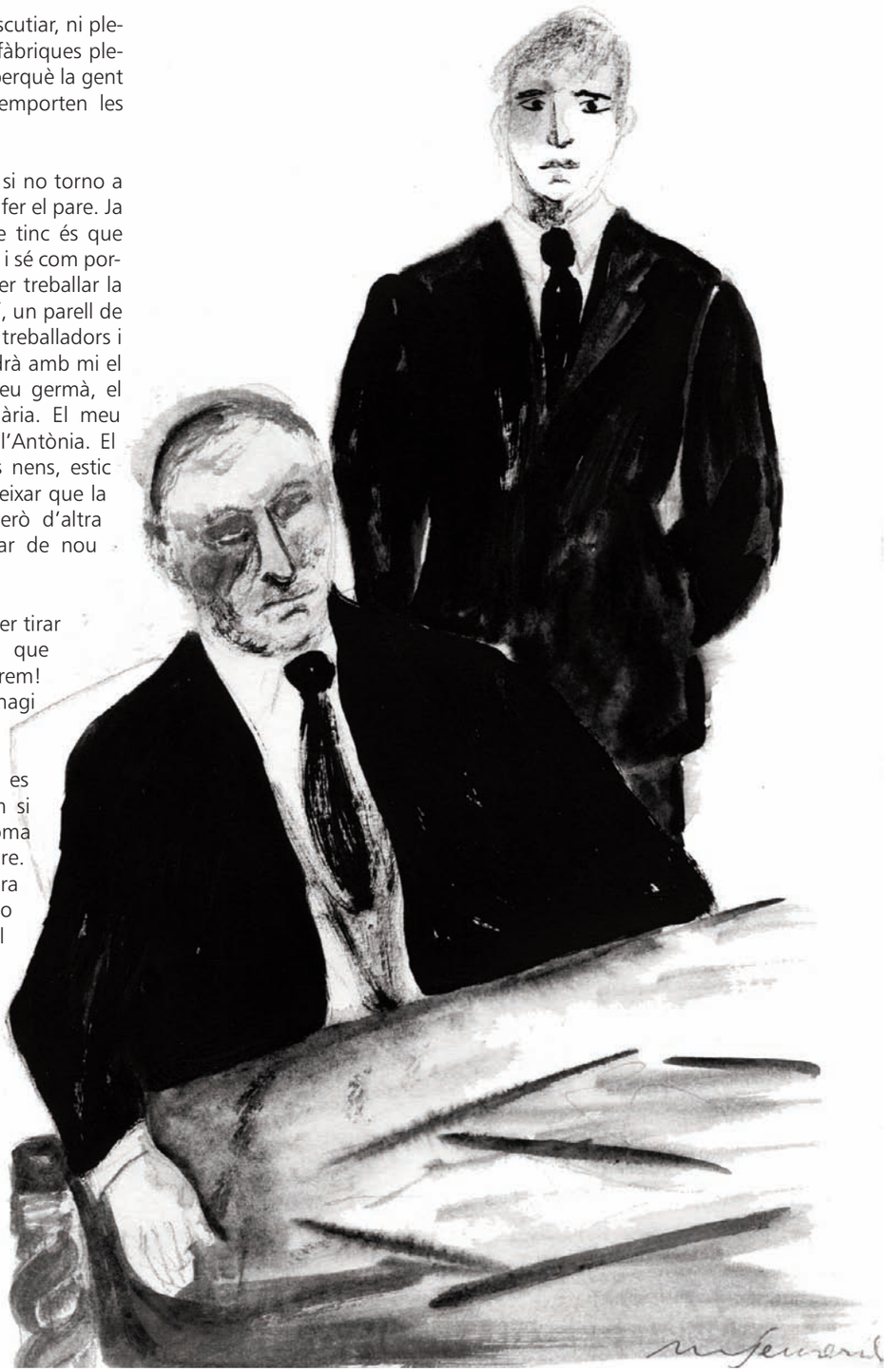
Siscu Beneito Mesquida